

ВОДИЧ КРОЗ ПРОЦЕДУРЕ

ПРИРУЧНИК О ПОСТУПКУ АЗИЛА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Београд, августа 2017.

САДРЖАЈ

ДЕО А – ОПШТИ ПРИСТУП	4
1. Увод	4
2. Дефиниције.....	4
3. Општа начела.....	5
4. Надлежне институције	7
5. Поступак азила	8
ДЕО Б – УПРАВА ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ	9
6. Гранична полиција	9
7. Право на азил.....	9
8. Први сусрет са странцем	9
9. Опште информације за странца	10
10. Поступање у случају да се странац није пријавио у центар за азил	10
11. Долазак странца у центар за азил без потврде	10
12. Малолетници без пратње	11
ДЕО Ц – КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ И МИГРАЦИЈЕ.....	12
13. Центри за азил	12
14. Ко има право да борави у центру за азил?	12
15. Права и обавезе тражилаца азила	12
15.1 Права тражилаца азила.....	12
15.2 Обавезе тражилаца азила.....	14
16. Обавезне активности приликом пријема у центар	15
17. Обавезне информације које се пружају приликом пријема	16
18. Дужности службеника који раде у центрима за азил	17
19. Безбедност у центрима за азил	18
20. Програми и активности	18
ДЕО Д – КАНЦЕЛАРИЈА ЗА АЗИЛ	20
21. Канцеларија за азил.....	20
22. Подношење захтева за азил	20
22.1 Припрема за подношење захтева за азил.....	20
22.2 Подношење захтева – странац постаје тражилац азила	20
22.3 Захтев малолетника без пратње.....	21

22.4 Након подношења захтева	22
23. Саслушање.....	22
23.1 Припрема саслушања.....	22
23.2 Саслушање.....	22
23.3 Саслушање малолетника без пратње	23
23.4 Саслушање породице.....	24
23.5 Саслушање рањивих категорија	24
24. Убрзани поступак	24
25. Информације о земљи порекла (COI).....	24
25.1 Анонимни извори	25
25.2 Потврђивање извора	25
25.3 Хијерархија извора.....	26
25.4 Поткрепљивање информација	27
25.5 Противречне информације.....	27
25.6 Рад са информацијама о земљи порекла.....	27
25.7 Информације о земљи порекла у одлуци.....	28
25.8 Друштвени медији.....	28
26. Процена доказа	29
26.1 Терет доказивања	29
26.2 Дефиниција доказа	29
26.3 Претпоставка у корист тражиоца	30
26.4 Идентитет	30
27. Доношење решења	31
28. Ограничење кретања	33
Анекси.....	35

ДЕО А – ОПШТИ ПРИСТУП

1. Увод

Овај приручник је написан за службенике у Републици Србији, који раде са тражиоцима азила у складу са Законом о азилу и привременој заштити.

Закон о азилу и привременој заштити (у даљем тексту: Закон) прописује принципе, услове и поступак за пружање и обуставу азила или привремене заштите, као и статус, права и обавезе тражилаца азила и особа, којима је дато право на азил или привремену заштиту.

2. Дефиниције

Основни појмови, који се користе у Закону и у Приручнику имају следеће значење:

Азил - право на боравак и заштиту, које има странац, коме је на основу одлуке надлежног органа одобрен статус избеглице или супсидијарна заштита према овом Закону;

Поступак азила - поступак за одобрење и престанак права на азил и других права тражилаца азила и лица, којима је одобрено право на азил;

Странац - свако лице које није држављанин Републике Србије, било да је страни држављанин или лице без држављанства;

Тражилац азила – странац који је поднео захтев за азил на територији Републике Србије о коме још није донета коначна одлука;

Службеници Канцеларије за азил – Службеници Канцеларије за азил, који су надлежни за утврђивање права на азил и прикупљање информација о земљама порекла тражилаца азила;

Тумач / Преводацац – Лица која се баве усменим и писменим превођењем са једног језика на други. У поступку азила омогућавају несметану комуникацију између службеника и тражиоца азила.

Правна помоћ – Правна помоћ коју пружају адвокати. У случају недостатка средстава, може бити пружена и од стране организација које пружају бесплатну правну помоћ.

Социјални радници/старатељи – Службеници институција социјалне заштите, који пружају помоћ/подршку тражиоцима азила, у складу са својим законским надлежностима.

УНХЦР – Високи комесаријат УН за избеглице.

Накнадни захтев за азил - захтев за азил који је поднет након правоснажне одлуке којом је одбијен захтев за азил, којом је усвојен захтев за азил и додељена супсидијарна заштита или након одлуке о обустави поступка због повлачења захтева;

Избеглица - странац који се, због оправданог страха од прогона због своје расе, пола, рода, родног идентитета, родно заснованог насиља, језика, вероисповести, националне припадности или припадности одређеној друштвеној групи или због својих политичких уверења, не налази у држави свог порекла и није у могућности или због тог страха не жели да се стави под заштиту те државе, као и лице без држављанства које се налази изван државе свог уобичајеног боравишта и које не може или због тог страха не жели да се врати у ту државу;

Уточиште - право на боравак и заштиту која се даје избеглици на територији Републике Србије;

Супсидијарна заштита - врста заштите која се одобрава тражиоцу азила, који не испуњава услове за добијање азила. Супсидијарна заштита ће бити одобрена тражиоцу азила, уколико би у случају повратка у земљу порекла или уобичајеног боравишта био изложен трпљењу озбиљне неправде;

Привремена заштита - облик заштите коју одобрава Влада Републике Србије у случају масовног прилива расељених лица.

Земља порекла - земља чије држављанство има странац или земља у којој је лице без држављанства имало уобичајено боравиште.

Уобичајено боравиште - место у коме странац није боравио само привремено;

Чланови породице - супружници, уколико је брак закључен пре доласка у Републику Србију и ванбрачни партнери, њихова малолетна деца (укључујући и усвојену децу или пасторчад);

Својство члана породице може се признати и другим лицима у изузетним околностима (лица, које је издржавао странац, коме је одобрен азил или привремена заштита, а посебно ће се узети у обзир старост и психолошка зависност тога лица, укључујући здравствено стање, као и социјалне, културолошке или сличне околности).

Малолетник - странац који није навршио 18 година.

Малолетник без пратње - странац који није навршио 18 година, без пратње родитеља или старатеља, нити одрасле особе, која је одговорна за њу/његу.

Малолетник, који је одвојен од родитеља - странац који није навршио 18 година, без пратње родитеља или старатеља, нити одрасле особе, која је одговорна за њу-његу, али не и нужно од других рођака.

3. Општа начела

Закон је одредио основна начела, која службеници, који раде са тражиоцима азила морају поштовати у току њиховог целокупног боравака у Републици Србији:

Начело забране протеривања (Non-refoulement) налаже да ниједно лице не сме бити протерано или враћено на територију где би његов живот или слобода били угрожени због његове расе, пола, језика, вероисповести, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или политичког уверења.

Чак и када неко лице угрожава безбедност земље, или је осуђен за злочин (5 или више година у затвору), због чега представља опасност за јавни поредак, неће бити враћен без његовог/њеног пристанка на територију где постоји ризик да ће бити подвргнут/а мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или неправедном кажњавању.

Начело забране дискриминације - забрањена је дискриминација по било каквом основу.

Начело некажњавања за незаконит улазак или боравак - Лице које без одлагања изрази намеру да поднесе захтев за азил, неће бити кажњен/а за свој незаконит улазак или боравак у Републици Србији.

Начело јединства породице - Лица којима је одобрено право на азил или привремена заштита имају право на спајање породице, у складу са одредбама овог закона

Начело заштите најбољег интереса малолетног лица - Начело најбољег интереса малолетника ЈЕ загарантовано.

Начело бесплатног превођења – Тражиоцу азила, који не разуме језик поступка, обезбедиће се бесплатно превођење на матерњи језик, односно на језик који разуме.

Начело слободног приступа УНХЦР-у - Тражилац има право на контакт са овлашћеним службеницима УНХЦР-а.

Начело личне доставе- Сва писмена у поступку азила достављају се лично тражиоцу или његовом законском заступнику или пуномоћнику. Писмено се сматра достављеним када га прими било које од наведених лица.

Начело родне равноправности и осетљивости - Тражиоцу ће, на његов захтев, бити омогућено да поднесе захтев за азил и буде саслушан од стране особе истог пола, односно преводиоца или тумача истог пола, осим ако то није могуће или је повезано са несразмерним тешкоћама за орган који води поступак азила.

Начело родне равноправности ће се увек примењивати приликом претресања, телесних прегледа и других радњи, које подразумевају физички контакт са тражиоцем.

Жене тражиоци азила у пратњи мушкараца ће поднети захтев и биће интервјуисане засебно у односу на њихове мушке пратиоце.

Начело обезбеђења посебних процесних и прихватних гаранција - Посебним процесним и прихватним гаранцијама пружа се одговарајућа

помоћ тражиоцу који с обзиром на своје личне околности није способан да остварује права и обавезе из овог закона без одговарајуће помоћи, нпр. малолетници, особе са посебним потребама, старци, самохрани родитељи, труднице, жртве насиља, или жртве трговине људима.

Начело непосредности - Тражилац азила има право да непосредно буде саслушан о свим чињеницама релевантним за одобрење права на азил, као и престанак истог.

Начело поверљивости налаже да подаци о тражиоцу, до којих се дође током поступка азила могу бити доступни само Законом овлашћеним лицима.

4. Надлежне институције

Канцеларија за азил у Министарству унутрашњих послова

Канцеларија за азил је одговорна за спровођење поступка азила и доношење свих првостепених одлука.

Комисија за азил

Комисија за азил одлучује жалбама на одлуке Канцеларије за азил. Састоји се од председника и осам чланова, које именује Влада на период од четири године.

Управни суд

Против коначних решења Комисије за азил може се покренути управни спор у коме одлучује Управни суд.

Комесаријат за избеглице и миграције

Комесаријат за избеглице и миграције (у даљем тексту: Комесаријат) обезбеђује материјалне услове за прихват тражилаца азила у складу са овим законом.

Комесаријат обезбеђује привремени смештај лицима којима је одобрено право на азил у складу са прописима којима је уређена област управљања миграцијама.

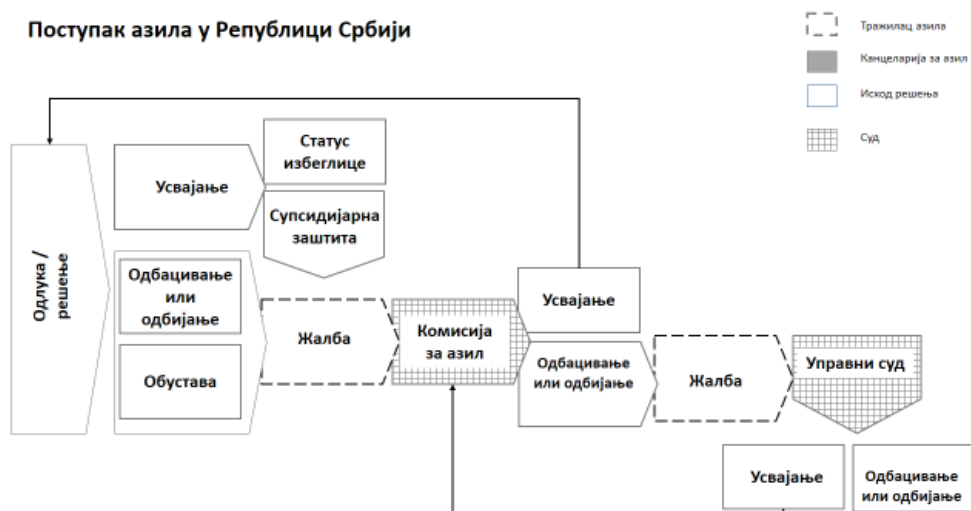
Комесаријат за избеглице и миграције спроводи програме добровољног повратка за странце, као и програме интеграције особа, којима је одобрен азил.

5. Поступак азила

Поступак азила у Републици Србији

Поступак азила у Републици Србији

ДЕО Б – УПРАВА ГРАНИЧНЕ ПОЛИЦИЈЕ

6. Гранична полиција

Овај водич је намењен овлашћеним полицијским службеницима који долазе у контакт са странцима, којима је потребна заштита, односно азил.

7. Право на азил

Сваки странац има право да поднесе захтев за азил.

Знак или израз страха може се схватити као израз потребе за заштитом, односно израз воље да се тражи азил.

Рањиве особе морају бити идентификоване и мора им се помоћи на одговарајући начин.

Начело забране протеривања се мора осигурати чак и када лице не поднесе захтев за азил.

Сваки захтев се мора евидентирати или проследити надлежном органу.

Тражиоци азила не смеју бити кажњени због незаконитог уласка у земљу, нити смеју бити дискриминисани.

Најбољи интерес детета има предност у свим мерама и радњама које се предузимају према деци.

8. Први сусрет са странцем

Када овлашћени полицијски службеник дође у контакт са странцем потребно је да утврди да ли тај странац борави у Србији законито или незаконито и да ли жели да остане у Србији.

Уколико странац жели да остане у Србији, а борави незаконито, потребно је да овлашћени полицијски службеник затражи информације од странца по ком основу жели да остане у Р Србији. Уколико је тај основ потреба за заштитом, потребно је да га овлашћени полицијски службеник обавести да има право да тражи азил у Србији.

Када странац изрази намеру да поднесе захтев за азил, овлашћени полицијски службеник:

- Од странца захтева да покаже важеће идентификационе исправе и друга важећа документа. Уколико странац не покаже ова документа, овлашћени полицијски службеник има право да прегледа лице и његове личне ствари уз пуно поштовање физичког и психичког интегритета и људског достојанства о чему претходно обавештава странца. Исправе и документа могу бити привремено одузете, а странац у том случају добија потврду о одузимању.

- Проверава да ли се странац већ налази у бази података странаца и бази података тражилаца азила. Уколико се не налази, обавља регистрацију странца. Регистрација странца обухвата узимање отисака прстију и фотографисање.
- У базу података „АЗИЛ“ уноси личне податке странца као и информацију о центру за азил у који је странац упућен и у ком року странац мора да се појави у центру за азил.
- Штампa потврду коју потписују он и странац пре него што се овери званичним печатом.
- Потврду уручује странцу.
- Уколико странац намерно омета или избегава или регистрацију, примењује Закон о странцима.

9. Опште информације за странца

Након што потврду уручи странцу, овлашћени полицијски службеник поступа на следећи начин:

- Обавештава странаца о адреси центра за азил.
- Обавештава странца да је дужан да се јави у центар за азил у року од 72 сата.
- Уколико је странцу потребна хитна медицинска помоћ, помаже му да приступи медицинској помоћи.
- Обавештава странца да ће у центру за азил добити детаљне информације о својим правима и обавезама.

10. Поступање у случају да се странац није пријавио у центар за азил

Уколико овлашћени полицијски службеник утврди да је странац већ регистрован у бази података „АЗИЛ“, али се није појавило у центру за азил:

- Према странцу примењује одредбе Закона о странцима које се односе на незаконит боравак странца на територији Републике Србије.
- Уколико су испуњени законом прописани услови, странац може бити смештен у Прихватилиште за странце.

11. Долазак странца у центар за азил без потврде

Уколико странац дође у центар за азил без потврде, региструје се на лицу места уколико се у Центру за азил налази службеник Канцеларије за азил.

Уколико странац дође у центар за азил без потврде, а ту нема овлашћеног службеног лица из Канцеларије за азил, странац се упућује у надлежну подручну полицијску управу ради регистрације.

12. Малолетници без пратње

Ово поглавље садржи упутства за рад са малолетницима без пратње.

Малолетник је странац млађи од 18 година. Малолетник без пратње је странац млађи од 18 година који се у Србији налази без родитеља или старатеља. У раду са малолетницима се увек примењује оно што је у најбољем интересу детета.

- Када овлашћени полицијски службеник утврди да је странац малолетник, контактира надлежни центар за социјални рад, који малолетнику додељује старатеља у чијем присуству се врши регистрација.

- Регистрација странаца млађих од 14 година се врши без узимања отисака прстију.

- У најбољем интересу детета, а имајући у виду здравствено стање, године и опште стање малолетника, старатељ одлучује да ли ће малолетник бити смештен у центар за азил или одговарајућу институцију социјалне заштите.

- Малолетнику се даје потврда на исти начин као и другим странцима.

У напомену Потврде се додаје име и број телефона старатеља.

ДЕО Ц – КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ И МИГРАЦИЈЕ

13. Центри за азил

Овај приручник је написан за службенике Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије (у даљем тексту: Комесаријат), који раде у центрима за азил. Питања из овог приручника детаљно су уређена Законом о азилу и привременој заштити.

14. Ко има право да борави у центру за азил?

Странац који је изразио намеру да тражи азил, као и тражилац азила имају право да бораве у Центру за азил. Министарство унутрашњих послова упућује странца у одређени центар за азил, ради смештаја, а странац је дужан да се у исти пријави у року од 72 сата од момента регистрације од стране овлашћеног полицијског службеника. Странац подноси захтев за азил у Канцеларији за азил у року од 15 дана од дана регистрације, а уколико Канцеларија за азил није у могућности да омогући подношење захтева у року од 15 дана, странац може да поднесе захтев у писаној форми у додатном року од 8 дана. Тражилац азила мора да напусти центар за азил по пријему коначне негативне одлуке о свом захтеву.

15. Права и обавезе тражилаца азила

Када странац поднесе захтев за азил, постаје лице које тражи азил (у даљем тексту: тражилац). Тражилац има одређена права и обавезе.

15.1 Права тражилаца азила

Боравак и слобода кретања у Републици Србији

Тражилац има право да борави у Републици Србији и у том периоду слободно да се креће по целој територији Републике Србије. Слобода кретања тражиоца може бити ограничена одлуком надлежног органа, у складу са законом.

Материјални услови прихвата

Материјални услови прихвата укључују: смештај, исхрану, одећу и новчана средства за личне потребе.

При одлучивању о смештају лица, нарочито ће се водити рачуна о националној припадности, роду, старости и статусу лица коме су потребне посебне процесне и/или прихватне гаранције, као и о јединству породице.

Комесаријат може да умањи или укине материјалне услове прихвата уколико тражилац има сопствена средства или уколико почне да остварује приходе по основу рада, као и уколико злоупотреби додељену помоћ.

Уколико тражилац има сопствена финансијска средства може становати ван центра за азил о сопственом трошку, након одобрења Канцеларије за азил. Уколико жели да се врати у центар за азил, обавештава Канцеларију за азил и Комесаријат.

Социјална помоћ

Тражилац, који није смештен у смештају Комесаријата, у установи социјалне заштите, или у хранитељској породици, има право на социјалну помоћ у складу са законском регулативом, одобреном од стране министра задуженог за социјалну политику (анекс 1).

Здравствена заштита

Приликом пријема у Центар за азил или други објект за смештај, сви тражиоци се здравствено прегледају. Обављање здравствених прегледа ближе уређује министар надлежан за послове здравља. (анекс 2).

Тражилац има право на здравствену заштиту (укљ. породилску негу), у складу са одредбом закона којом се регулише здравствена заштита за странце (анекс 3).

Здравствена заштита ће приоритетно бити пружена, тешко оболелим лицима, жртвама мучења, силовања, или некој другој врсти психолошког, физичког или сексуалног насиља, као и тражиоцима са менталним поремећајима.

Основно и средње образовање

Тражилац има право на бесплатно основно и средње образовање, у складу са посебном законодавном регулативом о образовању. (анекс 4).

Обавештавање и правна помоћ

Тражиоци и странци који су изразили намеру да траже азил имају право да буду обавештени о својим правима и обавезама за време целокупне процедуре за добијање азила.

Тражиоци имају право да буду обавештени о својим правима и обавезама везаним за услове материјалног обезбеђења.

Тражиоци имају право да буду обавештени о организацијама цивилног друштва, о удружењима грађана и осталим организацијама, које пружају помоћ и информације тражиоцима.

Тражиоци и странци који су изразили намеру да траже азил имају право на бесплатну правну помоћ коју пружају организације цивилног друштва чији су циљеви и активности усмерени на пружање правне помоћи тражиоцима и лицима којима је одобрен азил.

Слобода вероисповести

Тражиоци имају право да се изјашњавају и практикују своју религију.

Приступ тржишту рада

Тражилац има право на приступ тржишту рада у складу са прописима који уређују област запошљавања странаца.

Лична документа

Странци, који су изразили намеру да траже азил добијају потврду о регистрацији, која не представља идентификациони документ. У року од три дана од датума подношења захтева за азил, Канцеларија за азил ће издати тражиоцу личну карту на за то предвиђеном обрасцу, која служи као идентификациони документ и доказ да њен ималац има статус тражиоца азила са правом боравка на територији Р Србије за време трајања поступка.

Лична карта ће бити издата члану породице, који прати тражиоца, који је такође поднео захтев.

Лична карта ће бити издата лицу старијем од 16 година старости, а на захтев родитеља, или на захтев старатеља лицу старијем од 10 година старости.

15.2 Обавезе тражилаца азила

Тражилац има обавезу да:

- 1) поштује мере за ограничење кретања, по решењу Канцеларије за азил;
- 2) да у року од три дана обавести Канцеларију за азил у писаној форми о промени адресе
- 3) поштује Правилник о кућном реду у центру за азил (анекс 5);
- 4) да се јавља на позиве и сарађује с Канцеларијом за азил и другим надлежним органима у свим фазама поступка азила;
- 5) да овлашћеном службенику преда своја идентификациона документа, путну исправу и друга документа која могу бити од значаја за његову идентификацију;
- 6) сарађује са свим овлашћеним службеницима у току регистрације;
- 7) сарађује са свим овлашћеним службеницима у току здравственог прегледа;
- 8) остане на територији Републике Србије, до окончања поступка азила.
- 9) напусти Центар за азил или други објект за смештај тражилаца по правоснажности одлуке о захтеву за азил.

Уколико тражилац не испуни обавезе наведене у тачкама 3, 7, или 9, овлашћени службеник центра за азил треба да обавести Канцеларију за азил.

16. Обавезне активности приликом пријема у центар

Након што странац стигне у центар за азил, службеник у центру за азил предузима следеће кораке:

- Тражи од странца потврду о регистрацији, коју је издао овлашћени полицијски службеник у Министарству унутрашњих послова.
- Проверава важење потврде као и чињеницу да ли се странац јавио у центар за азил у који је упућен.
- Оверава пријем странца у потврди.
- Уколико се странац појави без потврде о регистрацији, или му је иста истекла, упућује га у полицијску станицу, уколико службеник канцеларије за азил у није присутан самом центру.
- Стара се да се уради здравствени преглед. Уколико странац стигне у време када нема медицинског особља - тима, преглед ће се обавити следећег дана. Инструкције, које пружи тим лекара у случају карантина итд., морају се поштовати.
- Заједно са службеником обезбеђења проверава пртљаг ради ствари које нису дозвољене према Правилнику о кућном реду.
- Обавештава странца о правилима о кућног реда.
- Даје пакет са артиклима за личну хигијену, за остатак тог месеца, када је лице примљено.
- Приликом одлучивања о смештају, посебну пажњу обрађана: националност, пол, узраст, статус лица, којима су потребне посебне процесне и/или прихватне гаранције (нпр. малолетници, особе с посебним потребама, старија лица, самохрани родитељи, труднице, жртве мучења, трговине људима...), као и спајање породице.
- Предаје сет постелине и пешкира и одређивање собе за смештај у делу за боравак у центру.
- Попуњава образац за породицу и појединца (у складу са правилима очувању и садржају података, који су смештени у центрима за азил).
- Попуњава табелу са информацијама о странцу у складу са инструкцијама добијеним од Комесаријата (анекс б)
- Предаје пакете с одећом и ципелама, уколико је потребно.
- Обавља прелиминарну процену ризика (препознавање рањивих категорија) и у складу са тим се обраћа надлежној институцији.
- Уколико је странац малолетник без пратње, обавештава локални центар за социјални рад како би му био одређен старатељ, и чува доказ о обавештењу. Малолетници без пратње могу бити привремено смештени у неком центру за азил.

- У року од три месеца од дана подношења захтева за азил обезбеђује приступ основном и средњем образовању.
- Уколико је странац у посебном менталном или физичком стању (узраст, телесни недостатак, итд.), па се не могу обезбедити адекватни услови у оквиру центра за азил, обавештава локални центар за социјални рад, како би се нашао одговарајући смештај. Доказ о обавештењу се чува у предмету.
- Узима копију потврде о регистрацији и прилаже је у предмет, заједно са осталим документима. Оригинал потврде о регистрацији даје тражиоцу.

17. Обавезне информације које се пружају приликом пријема

Када су испуњени кораци наведени у поглављу 16, службеник обавештава странца о:

- Организацијама цивилног друштва, удружењима грађана и другим организацијама, које пружају помоћ и информације тражиоцима азила.
- Његовом/њеном праву на бесплатну правну помоћ коју пружају организације цивилног друштва чији су циљеви и активности усмерени на пружање правне помоћи тражиоцима и лицима којима је одобрен азил.
- Материјалним условима прихвата приликом пријема и о процедури за добијање новчане надокнаде у складу са инструкцијама од Комесаријата за избеглице и миграције/Комесаријат (анекс 7)
- Да уколико има своја финансиска средства, да може да борави ван центра за азил, о свом трошку, након одобрења од стране Канцеларије за азил.
- Програмима и активностима, који се одржавају редовно (нпр. учење српског и енглеског, вежбање, курс шивења), као и осталим активностима и које повремено воде НВО или хуманитарне организације у центру за азил.
- Здравственој заштити (коју спроводе лекари у центру или локалне амбуланте)
- Условима посете у центру за азил.
- Након обављених активности из поглавља 16 и 17. службеник центра за азил потврђује то потписом на посебном обрасцу-контролној листи.

18. Дужности службеника који раде у центрима за азил

- Свакодневно ажурирати списак у електронској форми свих странаца, који су смештени у центру за азил.
- Ажурирати списак смештаја у електронској форми свих странаца, по собама.
- Обезбедити присуство службеника у току сва три obroка, како би се проверила присутност.
- Припремити дневне извештаје о догађајима за Комесаријат и Министарство унутрашњих послова у складу са Упутством Комесаријат-а, и свакодневно ажурирати дневнике који се воде у Центрима за азил (анекс 8).
- Припремити недељне, месечне и годишње извештаје у складу са Упутством Комесаријат-а (анекс 8).
- Извештавати о свим ванредним догађајима, инцидентима, као и о сумњама на случајеве трговине људима, кријумчарење људи, породично насиљу, као и другим сумњама на незаконите активности.
  - У случају насиља у породици обавештавају се полиција и центар за социјални рад, а у случају сумње на трговину људима обавештава се Центар за заштиту жртава трговине људима. О овим обавештењима води се посебна архива.
- Водити евиденцију о донацијама за сваки појединачни центар и контрола дистрибуције артикала у складу са упутством Комесаријат-а (анекс 9).
- Водити свакодневно евиденцију о инвентару у складишту.
- Евидентирање свих посета (Међународних организација, НВО-а и представника других организација, представника МУП-а и других државних институција) у књизи посета.
- Када НВО-и или представници националних, или међународних организација, или новинари желе да посете центар за азил, морају бити обавештени да обавезно претходно треба да пошаљу Комесаријат-у захтев за одобрење посете.
- Процедура за дозволу посета центрима за азил НВО-има и представницима међународних хуманитарних, или новинских организација.
- Уколико тражилац не поштује кућни ред у центру за азил, Канцеларија за азил мора бити обавештена ради предузимања одговарајућих мера.

- Уколико тражилац жели да се пресели у други центар за азил, требало би да обавести службенике у центру за азил о разлозима за пресељење. Уколико су ти разлози оправдани (на пример доступност лекарске неге, ради уједињења породице, или из другогсличног разлога), захтев за премештај службено лице треба да упути у Комесаријату. Комесаријат ће одлучити о захтеву и обавестити Канцеларију за азил.

- Уколико тражилац не сарађује са овлашћеним службеницима у току лекарског прегледа, Канцеларија за азил мора бити обавештена како би предузела одговарајуће мере.

- Уколико тражилац не напусти центар за азил након коначне одлуке о захтеву, Канцеларија за азил мора бити обавештена како би предузела одговарајуће мере.

- Уколико тражилац премине, контактирати полицију и локалну болницу, како би послали лекара, да потврди смрт. Умрлица треба да се дода у лични досије. Комесаријат ће покрити трошкове сахране. Канцеларија за азил мора одмах да буде обавештена.

- Службеници центара за азил у свом раду дужни су да поштују опште прихваћене вредности и норме, као и да чувају поверљивост података добијених у свом свакодневном раду.

19. Безбедност у центрима за азил

У сваком центру за азил постоји професионално обезбеђење 24 часа/7 дана недељно у складу са уговорима између Комесаријата и фирми које пружају услуге обезбеђења. Службеници обезбеђења су одговорни за одржавање реда у центру за азил и заштиту имовине и лица у центру за азил (укључујући и особље). Они имају обавезу да интервенишу у случају инцидента. Службеници обезбеђења имају право да провере идентитет свих лица, која улазе или излазе из центра за азил.

У случају инцидента, службеник обезбеђења обавештава службена лица у центру за азил, као и службеника Канцеларије за азил. Комесаријат и Канцеларија за азил треба да буду обавештени о оваквом инциденту у дневном извештају центра за азил.

Уколико има било каквих примедба на обезбеђење, службено лице треба да обавести Комесаријат о таквом случају, како би предузели одређене мере.

20. Програми и активности

Невладине или хуманитарне организације могу обезбедити одржавање програма и активности у центрима на редовној бази (нпр. учење српског и енглеског језика, вежбање, курс шивења). Уколико желе да понуде неку активност, оне подносе кратак опис те активности са спецификацијом циљне групе, како би је Комесаријат одобрио.

Уколико се одобри, невладина или хуманитарна организација одређује време за ту активност у сарадњи са управом центра за азил. Информација о тој активности би требало да буде постављена на табли за обавештења.

ДЕО Д – КАНЦЕЛАРИЈА ЗА АЗИЛ

21. Канцеларија за азил

Овај водич је намењен овлашћеним службеницима Канцеларије за азил и користи се приликом обраде захтева за азил.

Сврха овог водича је да пружи смернице о начину примене Закона о азилу и привременој заштити.

22. Подношење захтева за азил

22.1 Припрема за подношење захтева за азил

Службеник почиње припрему за поступак подношења захтева за азил провером евиденције Комесаријата за избеглице и миграције да би се утврдило да ли је странац коме је издата Потврда о регистрацији смештен и присутан у центру за азил у који је упућен. Уколико се странац тамо и налази, овлашћени службеник заказује време и место подношења захтева.

Уколико су испуњени услови да лице пре подношења захтева борави на приватној адреси, службеник Канцеларије за азил ће обавестити или пуномоћника или лице лично о времену и месту подношења захтева.

Следећи корак је заказивање преводиоца. У случају да није сигурно којим језиком странац говори, овлашћени службеник може да се обрати правном заступнику или Комесаријату како би се то утврдило.

Овлашћени службеник обавештава правног заступника и Комесаријат о времену и месту подношења захтева и на ком језику ће интервју бити обављен.

Уколико је странац малолетно лице, контактира се социјални радник/старатељ ради информисања о постојању евентуалних посебних потреба, а које могу бити од значаја за спровођење поступка.

Овлашћени службеник такође проверава странца кроз евиденције које се воде у Управи граничне полиције. У одређеним околностима (на пример, притвора или затвора), овлашћени службеник ће проверити и друге релевантне базе података МУП.

22.2 Подношење захтева – странац постаје тражилац азила

Пре првог саслушања, странац се може консултовати са правним заступником. Након тога, овлашћени службеник поступа на следећи начин:

- Утврђује идентитет лица (документа, лична изјава)
- Пре него што саслушање почне, овлашћени службеник проверава да ли се странац и преводилац разумеју.

- Овлашћени службеник странцу представља све присутне учеснике и обавештава странца о самом поступку.
- Овлашћени службеник објашњава која су права тражилаца азила. Она обухватају право на боравак у центру за азил током читавог поступка, право на бесплатну правну помоћ, приступ УНХЦР и право на боравак у Србији током поступка азила.
- Овлашћени службеник објашњава које су обавезе странца. То подразумева да говори истину, сарађује са надлежним државним органима, да буде на располагању у сваком тренутку и да обавести Канцеларију за азил о важећој адреси или промени адресе.
- Овлашћени службеник такође објашњава да након подношења захтева који подразумева кратки интервју следи и другог саслушања, када ће странац бити у могућности да представи цео случај. Након тога ће бити донета одлука о захтеву за азил.
- Овлашћени службеник објашњава да је преводилац неутралан, односно да је улога преводиоца само да преведе шта се говори, укључујући и евентуална писана документа, без да било шта додаје, мења или резимира, чак и ако је упитан да то учини.
- Овлашћени службеник објашњава да је све што се каже током подношења захтева поверљиво.
- Овлашћени службеник обавештава странца да поступак азила званично почиње подношењем захтева.
- Овлашћени службеник обавештава странца да све информације које пружи могу бити проверене кроз релевантне базе података.

Овлашћени службеник затим на прописаном обрасцу узима захтев за азил од странца који одговара на питања прописана обрасцем. Након попуњавања обрасца захтева, уколико тражилац азила нема правног заступника, овлашћени службеник ће прочитати захтев за азил тражиоцу азила и начинити исправке уколико је потребно. Уколико је правни заступник присутан, сам ће прочитати захтев за азил. Тражилац азила и овлашћени службеник потписују захтев за азил. Један примерак захтева се даје правном заступнику или тражиоцу азила.

22.3 Захтев малолетника без пратње

Информације и поступак су исти као и са одраслим лицима, осим у следећем:

- Пре узимања захтева привремени старатељ је дужан да објасни малолетнику без пратње поступак узимања захтева.
- Информације и питања морају да буду прилагођени узрасту и зрелости малолетника без пратње.

- Питања се упућују малолетнику без пратње и он одговара на њих. Само у посебним околностима на њих може да одговори привремени старатељ и само уколико је то у најбољем интересу детета.

- Привремени старатељ потписује образац захтева, што може учинити малолетник без пратње, у зависности од старосне доби.

22.4 Након подношења захтева

Након подношења захтева, Канцеларија за азил има рок од три дана да тражиоцу азила изда личну карту за тражиоца азила на прописаном обрасцу.

Уколико тражилац азила жели да напусти центар за азил и пресели се на приватну адресу, мора да поднесе писани захтев Канцеларији за азил, која у одлучује о овом захтеву, а нова адреса се уноси у евиденцију Канцеларије за азил и издаје се нова лична карта за тражиоца азила са новом адресом. Тражилац азила има право да се са приватне адресе врати у центар за азил.

Уколико су тражиоци азила чланови једне породице и захтев за азил се заснива на истим чињеницама и околностима овлашћени службеник ће доношењем писане одлуке спојити ове предмете у један предмет.

23. Саслушање

23.1 Припрема саслушања

Овлашћени службеник почиње припрему за саслушање читањем свих докумената у том предмету, што обухвата и сва документа која је доставио правни заступник.

У зависности од чињеница у предмету, овлашћени службеник чита и релевантне информације о земљи порекла (COI) (Видети поглавље 25).

Након упознавања са околностима конкретног случаја, следи заказивање преводиоца. Овлашћени службеник обавештава правног заступника и Комесаријат о времену и месту саслушања. Уколико је странац малолетно лице, социјални радник/привремени старатељ се обавештава о саслушању.

23.2 Саслушање

Саслушање се спроводи у складу са Законом о азилу и Законом о општем управном поступку.

- Пре почетка саслушања, овлашћени службеник проверава да ли се тражилац азила и преводилац разумеју.

- Овлашћени службеник странцу представља све присутне учеснике и обавештава странца о самом поступку.

- Овлашћени службеник објашњава која су права тражиоца азила. Она обухватају право на боравак у центру за азил до окончања поступка

азила, право на бесплатну правну помоћ, приступ УНХЦР-у и право на боравак у Србији док траје поступак азила.

- Овлашћени службеник објашњава које су обавезе странца. То подразумева да говори истину, сарађује са надлежним државним органима, буде на располагању у сваком тренутку и да обавести Канцеларију за азил о својој важећој адреси.
- Овлашћени службеник објашњава да је преводилац неутралан, што значи да је улога преводиоца само да преведе шта је речено и написано.
- Овлашћени службеник објашњава да је све што се каже током саслушања поверљиво.
- Овлашћени службеник обавештава тражиоца азила да је поука о правном леку написана у одлуци, у случају да тражилац није истом задовољан.
- Овлашћени службеник обавештава странца да све информације које пружи могу бити проверене кроз релевантне базе података.
- Овлашћени службеник објашњава да се интервју обавља у складу са Законом о општем управном поступку.
- Овлашћени службеник мора да прави одговарајући број пауза током интервјуа, уколико је то неопходно.

Уколико тражилац азила нема правног заступника, овлашћени службеник ће прочитати захтев за азил тражиоцу азила и начинити исправке уколико је потребно. Уколико је правни заступник присутан, сам чита записник о саслушању. Тражилац азила и овлашћени службеник потписују сваку страну документа, а преводилац прву и последњу страну. Један примерак документа се даје правном заступнику или тражиоцу азила.

23.3 Саслушање малолетника без пратње

Информације и поступак су исти као и са одраслим лицима, осим у следећем:

- Пре саслушања, привремени старатељ је дужан да објасни поступак саслушања малолетнику без пратње.
- Информације и питања морају да буду прилагођени узрасту и зрелости малолетника без пратње.
- Питања се упућују малолетнику без пратње и он одговара на њих. Само у посебним околностима на њих може да одговори привремени старатељ и само уколико је то у најбољем интересу детета.
- Привремени старатељ потписује записник о саслушању уместо малолетника без пратње, а може га потписати и малолетник у зависности од старосне доби.

23.4 Саслушање породице

Информације и поступак су исти као и за одраслог појединца, осим у следећем:

- Саслушање се обавља са свим члановима породице појединачно.
- Записник о саслушању је исти за целу породицу.
- Свако дете старије од 7 година се саслушава без присуства родитеља.
- У случају посебних околности (на пример, показатеља злоупотребе и трговине људима) саслушање би требало да се обави и са млађом децом.

23.5 Саслушање рањивих категорија

Информације и поступак су исти осим у следећем:

- Поступак азила ће бити заснован на специфичној ситуацији особе којој су потребне посебне гаранције поступка и прихвата.
- Посебне гаранције поступка се морају обезбедити тражиоцу у складу са његовим личним околностима, а обухватају правну или медицинску помоћ (укључујући психолошку подршку).
- Уколико службеник сматра да је то неопходно, тражиоцу азила ће бити обезбеђен приступ одговарајућој институцији или организацији.
- Службеник не сме дискриминисати тражиоца азила због његових карактеристика и не сме бити ограничен законском нормом у прихватању таквих карактеристика.

24. Убрзани поступак

- Убрзани поступак ће се применити под условима прописаним законом.
- Убрзани поступак се неће применити на захтев који је поднео малолетник без пратње.
- Када се спроводи убрзани поступак, одлука ће бити донета најкасније у року од месец дана од дана подношења захтева или одобреног накнадног захтева, уз спроведен цео азилни поступак.
- Тражилац азила ће бити обавештен да ће одлука о његовом захтеву бити донета по убрзаном поступку.
- Против одлуке Канцеларије за азил донете у убрзаном поступку може се поднети жалба Комисији за азил, у року од 8 дана од дана уручења одлуке.

25. Информације о земљи порекла (COI)

Информације о земљи порекла (COI) се односе на информације о земљама из којих потичу тражиоци азила, а које су значајне за доносиоце одлука у поступку азила. Квалитет и тачност информација о

земљи порекла стога могу имати одлучујућу улогу у поступку азила који се спроводи по закону.

У тренутку када се доноси одлука о захтеву у обзир се узимју све важне чињенице које се односе на земљу порекла. Важне чињенице се прикупљају из различитих извора, укључујући законе и прописе земље порекла, а када су доступни поуздани извори, требало би их користити. Ваљаност информација би требало да буде проверена и гарантована у највећој могућој мери. Истовремено, информација мора да се провери како би се осигурало да још увек важи.

Поред закона и прописа земље порекла, извори информација који се користе обухватају и опште јавне изворе, као што су извештаји међународних и националних организација, државних органа и НВО, средстава јавног информисања, билатералне контакте у земљи порекла, извештаје амбасада, итд.

25.1 Анонимни извори

По општем правилу, извори би требало да буду наведени. Међутим, постоје ситуације у којима то није могуће, на пример када је аутор непосредно контактирао примарни извор и објављивање детаља о извору би представљало ризик за његову безбедност. У таквим случајевима је могуће навести назив организације коју то лице представља. Уколико се извор мора навести као анониман, то се може учинити на различите начине (професор, научни радник, активиста цивилног друштва, итд.) или алтернативно, као „извор који је желео да остане анониман“. Требало би се договорити са извором како жели да буде наведен и које информације о њему могу бити откривене.

25.2 Потврђивање извора

Потврђивање извора је поступак оцене извора његовом детаљном и критичком проценом у односу на критеријуме квалитета.

Потврђивање извора обухвата процену контекста у оквиру којег извор делује и његов утицај на извор као и процену неутралности и поузданости извора.

Изворе би требало пажљиво испитати, узимајући у обзир следећа питања:

Ко пружа информацију? Да ли је извор познат или анониман? Каква је репутација извора? Да ли извор има посебна знања која га чине „стручњаком“ за одређено питање? Да ли је извор познат као пристрасан? Која информација је пружена? Шта је прави садржај/суштина пружене информације? Да ли је информација пружена независно од мотивације извора? Зашто се пружа та

информација? Какав је циљ деловања извора? Да ли извор има неко посебно интересовање? Како је информација представљена? Како је информација срочена? Да ли је јасно које методе истраживања су коришћене? Како је извор прикупио информације? Да ли је материјал представљен на објективан и транспарентан начин? Када су информације прикупљене и када су достављене?

25.3 Хијерархија извора

Није могуће утврдити хијерархију извора јер није могуће тврдити да ће поједини извори увек бити поузданији или кориснији од других. Неки извори (на пример, међународне организације и НВО) могу бити драгоценији за информације о ситуацији у вези са општим људским правима, док други извори (на пример, националне или локалне новинске агенције или стручњаци) могу бити драгоценији за информације о одређеним догађајима.

Неколико критеријума је важно да би се обезбедило да су истраживање, као и информације наведене у извештају, високог квалитета.

Прво се мора узети у обзир релевантност информација. Уколико информација није релевантна за одређено питање, не би требало да буде узета у обзир.

Поузданост, актуелност, објективност, тачност, могућност идентификације извора и транспарентност су важни критеријуми.

Међутим, немогуће је поређати ове критеријуме по хијерархији. Степен њихове важности зависи од питања на која се даје одговор. Уколико неки од ових критеријума нису испуњени, не значи да се та информација не може употребити. На пример, углавном се сматра да је веома важна објективност информације. Међутим, у одређеним случајевима се може употребити субјективна или делимична информација уколико су испуњени други критеријуми квалитета, али би било неопходно да се наведе та пристрасност.

- **Релевантност:** повезаност са чињеницом, догађајем или оним на шта се односи питање.

- **Поузданост:** поверење у оно на шта се односи питање, чињеницу или догађај.

- **Актуелност:** ажурирана или најновија доступна информација као и када се догађаји који су у питању нису мењали од објављивања информације.

- **Објективност:** без утицаја осећања, личних предубеђења, интереса или пристрасности.

- **Тачност:** усклађеност изјаве, мишљења или информације са чињеничним стањем или истином.

- **Могућност идентификације извора:** у којој мери се може утврдити примарни и/или првобитни извор информације.
- **Транспарентност:** информација је јасна, недвосмислена и схватљива.

25.4 Поткрепљивање информација

Све информације би требало да буду поткрепљене информацијама из других извора кад год је то могуће, осим уколико је у питању неспорна/очигледна чињеница (на пример: Лондон је главни град Енглеске; Садам Хусеин је био председник Ирака). Требало би изричито напоменути када није било могуће поткрепити неку информацију (на пример, „Није било могуће пронаћи поткрепљујућу информацију у извору који је провераван“).

Кад год је то могуће, информацију из једног извора би требало поткрепити информацијом из другог извора (провера) и по потреби, из додатних извора (вишеструка провера). Информације би требало поткрепити из различитих врста извора, као што су извори државних органа, средстава јавног информисања или НВО. Ово је још значајније када добијена информација не испуњава неке од горе поменутих критеријума квалитета. Када се поткрепљује информација, требало би водити рачуна да се информација само не врти у круг. Ризик тога је да та информација можда није актуелна колико се чини.

25.5 Противречне информације

Уколико се добију противречне информације, требало би проверити порекло и контекст извора, а противречности навести заједно у извештају. Изворе таквих информација би требало пажљиво проверити и оценити квалитет и поузданост тих информација. Уколико се информација не пронађе (на пример, на питање да ли се неки догађај догодио), то не значи нужно да се тај догађај није догодио или да та особа или проблем не постоје.

Требало би навести да недостају информације. Требало би навести библиографију и главне изворе који су проверавани. Уколико се не пронађу никакве информације приликом провере више извора, то ће додатно нагласити да недостају информације. Такође је потребно да се недостатак информација разматра у контексту земље која је у питању или предмета интересовања и то би требало навести у извештају.

25.6 Рад са информацијама о земљи порекла

Информације о земљи порекла се могу пронаћи у великом броју база података. Ове базе података се временом могу мењати и различите базе података се морају користити за различите земље.

Неке од најпознатијих база података су:

www.ecoi.net

www.refworld.com

www.easo.europa.eu

www.lifos.migrationsverket.se

www.unhcr.com

Понекад је тешко пронаћи одређене информације о земљи порекла. У том случају је потребно применити опште информације о земљи порекла. Недостатак информација о одређеној земљи порекла или, на пример, некој одређеној групи, не значи да не постоји ризик од прогона. Може бити тешко пронаћи информације о земљама које производе мали број тражилаца азила или осетљивим групама. Уколико се не пронађу информације о земљи порекла, као ваљани извор се може применити прецедентно право земаља ЕУ, те се могу употребити исходи пресуда или информације о земљи порекла наведене у пресудама.

25.7 Информације о земљи порекла у одлуци

Када се у одлуци наводе информације о земљи порекла, мора се навести њихов назив, датум, као и одговарајуће стране коришћених извештаја. Информације о земљи порекла које се користе се увек одштапају и приложе уз предмет (прва страна извештаја и одговарајуће стране).

Уколико тражилац азила или његов правни заступник приложе информације о земљи порекла, онда се и те информације наводе у одлуци и прилажу уз предмет.

Када је то могуће, информације о земљи порекла би требало проверити у више извора.

25.8 Друштвени медији

С обзиром на неуређену област друштвених медија, традиционални критеријуми квалитета информација о земљи порекла којим се службеници који их истражују руководе у раду (неутралност, објективност и заштита личних података) и њихови коначни производи (релевантност, поузданост, уравнотеженост, актуелност, тачност, могућност идентификације извора и транспарентност) не могу се лако применити у овој области. Процена друштвених медија у својству извора информација може бити посебно сложена, док истовремено обиље доступних информација могу код крајњих корисника изазвати утисак да су информације на располагању, чак и оне које су локалног и специфичног карактера, што представља додатни изазов за службенике који истражују информације о земљи порекла.

Нови медији доносе низ изазова, али и пружају различите могућности службеницима који истражују информације о земљи порекла, нарочито имајући у виду да се информације о земљи порекла све више

размењују, прикупљају, филтрирају и представљају посредством друштвених мрежа или путем медија.

26. Процена доказа

Процена доказа се може дефинисати као примарни метод утврђивања чињеница конкретног случаја кроз поступак испитивања и поређења расположивих доказа.

26.1 Терет доказивања

Терет доказивања у поступку азила пада на тражиоца азила. То значи да тражилац азила мора доставити доказе којима потврђује свој као и доказе о свом идентитету.

Наведено значи да Канцеларија за азил не мора доказивати да тражилац азила нема довољно доказа за свој захтев, зато што је терет доказивања на тражиоцу азила.

26.2 Дефиниција доказа

Доказ би требало доставити у писаном облику уколико је то могуће. Писани доказ се високо вреднује уколико може да се провери. Тражилац азила такође пружа усмени доказ током интервјуа и информације о земљи порекла и друге информације.

Приликом процене доказа је важно утврдити који ниво доказа је потребан да би тражени азил био одобрен.

Као доказ се могу користити сва средства погодна за утврђивање стања ствари која се односе на појединачни случај, као што су документа, изјаве сведока, изјаве странака, налази и мишљења добијени вештачењем.

MEASURING PROOF

Evidentiary	Accuracy
• 1 + 1 (mathematically certain)	100 %
• Murder (beyond reasonable doubt)	97 – 99 %
• Clear and convincing evidence (civil cases involving the potential loss of important interests such as the termination of parental rights).	90 – 95 %
• Credibility (this applies for asylum)	51 %

Дијаграм показује да је ниво доказа за тражење азила релативно низак.

26.3 Претпоставка у корист тражиоца

Када се утврде терет доказивања и ниво доказа, службеник мора да утврди да ли доказ може да се повеже са тражиоцем азила. Тражилац азила такође заслужује претпоставку у његову корист у погледу доказа. Овај принцип заузима истакнуто место у Приручнику УНХЦР. У ставовима 203-204 се наводи: *“Након што је тражилац учинио све да поткрепи свој исказ, још увек може да постоји недостатак доказа за неке од његових изјава...Мало је вероватно да избеглица „докаже“ сваки део свог случаја, и заиста, уколико би то био услов, већини избеглица не би била призната заштита. Због тога је често неопходно да се тражиоцу омогући претпоставка у његову корист у погледу доказа“.*

26.4 Идентитет

Уколико тражилац азила не може да достави одговарајућа документа која доказују његов идентитет, исти се може утврдити на друге начине. Овлашћени службеник може да помогне тражиоцу азила да поткрепи свој захтев спроводећи саслушање и претрагом информација о земљи порекла, итд.

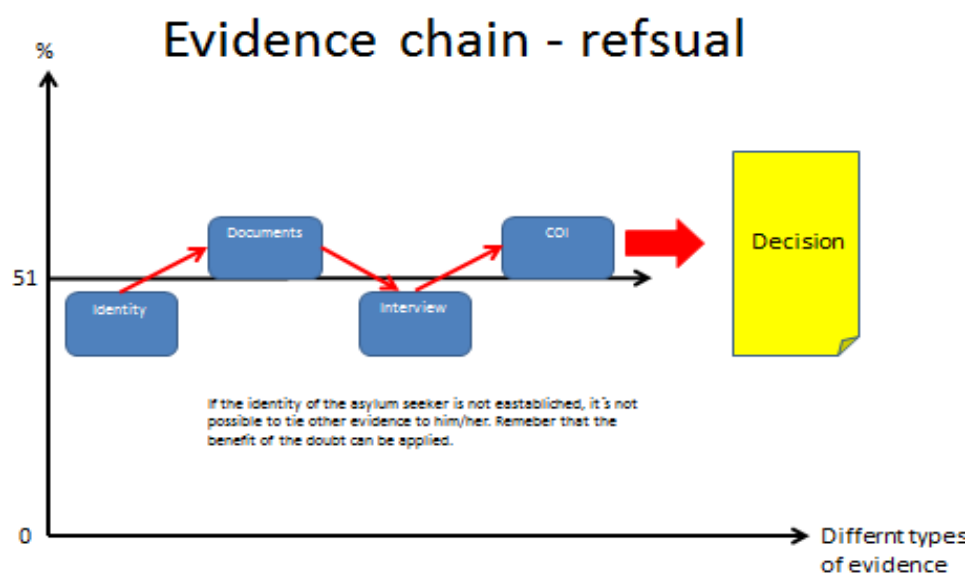
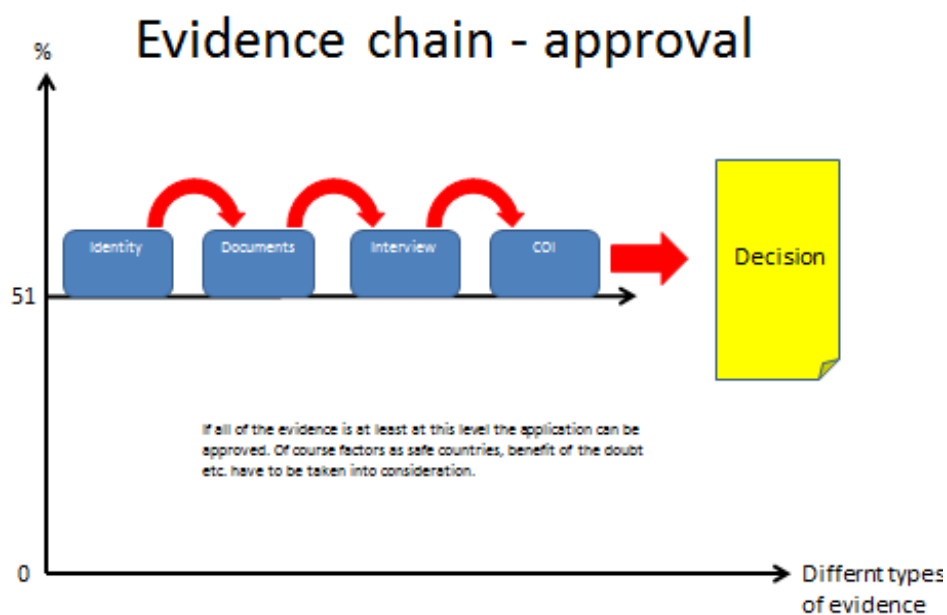
Тражилац азила може доказати своје године старости (не прецизно) и земљу порекла одговарајући искрено на питања о земљи порекла, као и пружајући информације о познавању локалних прилика у свом родном граду или земљи.

Тражилац азила може испунити терет доказивања добровољним показивањем својих друштвених медија. Чак иако се име и узраст тражиоца азила не могу доказати путем друштвених медија, историјат, слике и друге информације на друштвеним медијима могу да докажу порекло, етничку и религијску припадност, и сл.

Резиме/Закључак

Орган је дужан да правилно, прецизно и потпуно утврди чињенице и околности битне за законито и правилно поступање у управном поступку.

Овлашћени службеник одлучује о чињеницама које су узете као доказ, на основу савесне и пажљиве процене сваког доказа појединачно и свих доказа заједно, а на основу резултата целокупног поступка.

27. Доношење решења

Након спроведеног поступка, овлашћени службник саставља нацрт решења, којим захтев може бити:

- Усвојен: признаје се право на уточиште.
- Усвојен: додељује се супсидијарна заштита.

- Одбачен: Захтев се одбацује уколико су испуњени услови за одбацивање прописани законом (ако је могуће применити концепт прве државе азила и концепт сигурне треће земље).
- Одбијен: Захтев се одбија уколико тражилац не испуњава услове за право на уточиште или супсидијарну заштиту, уколико се примењује убрзани поступак или постоје услови за искључење.
- Обустављен: Поступак азила се обуставља уколико су испуњени услови за обуставу прописани законом.

Службеник саставља предлог решења. Садржај решења је прописан Законом у општем управном поступку. Решење садржи увод, диспозитив (изреку), образложење, упутство о правном средству, потпис овлашћеног службеног лица и печат органа.

Увод садржи назив и адресу органа који доноси решење и пропис о његовој надлежности, број и датум решења, лично име или назив странке и њених заступника и њихово пребивалиште или седиште и кратко назначење предмета поступка.

Диспозитив садржи кратку и јасну одлуку. По потреби, може да се подели у више тачака. У посебне тачке уносе се рок, услов или налог, кад их решење, у складу са законом садржи, назнака да жалба не одлаже извршење решења и одлука о трошковима поступка.

Образложење мора да буде разумљиво и да садржи кратко излагање захтева странке, чињенично стање и доказе на основу којих је оно утврђено, разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог. Образложење садржи и разлоге због којих је орган одступио од решења која је раније доносио у истим или сличним управним стварима.

У упутству о правном средству странка се обавештава да ли против решења може да се изјави жалба. Ако може да се изјави жалба, упутство садржи:

- назив органа коме се жалба изјављује
- у којем року
- висину таксе која се плаћа/или ако се не плаћа

Решење потписује овлашћено службено лице које га доноси, односно руководиоца органа и садржи печат тог органа.

Решење се уноси у базу података „АЗИЛ“.

Решење се уручује правном заступнику или тражиоцу, уколико нема правног заступника, а о правоснажној одлуци се обавештава и Комесаријат за избеглице и миграције. Против првостепених одлука

донетих у поступку азила, тражилац може да поднесе жалбу Комисији за азил. Рок за подношење жалбе је 15 дана од дана пријема првостепене одлуке, осим ако овим законом није другачије одређено.

Жалба одлаже извршење решења.

- Уколико је захтев тражиоца усвојен, Канцеларија за азил тражиоцу издаје личну карту за избеглице.

- Уколико је тражиоцу признато право на уточиште, издаје му се путна исправа за избеглице.

- Тражилац чији је захтев одбијен или одбачен, или је поступак обустављен, дужан је да поступи по упутству из решења и напусти земљу у року од 15 – 30 дана у зависности од појединачних околности. Рок за напуштање се може продужити само у посебним околностима (медицинским, социјалним, итд.)

- У случају добровољног повратка, Комесаријат за избеглице и миграције пружа неопходну помоћ у складу са Законом о азилу и привременој заштити. Канцеларија за азил на захтев враћа сва документа која припадају странцу.

Уколико странац не напусти земљу добровољно, примењују се одредбе принудног повратка прописане Законом о странцима.

28. Ограничење кретања

Током поступка азила Канцеларија за азил може да донесе одлуку о ограничењу кретања тражиоца када су испуњени услови прописани Законом о азилу и привременој заштити.

Ограничење кретања се спроводи:

- забраном напуштања Центра за азил, одређене адресе, односно одређеног подручја,

- редовним јављањем у одређено време подручној полицијској управи, односно полицијској станици према месту боравка,

- одређивањем боравка у Прихватилишту за странце под појачаним полицијским надзором,

- одређивањем боравка у установи социјалне заштите за малолетнике са појачаним надзором,

- привременим одузимањем путне исправе.

Мера одређивања боравка у Прихватилишту за странце под појачаним полицијским надзором се може изрећи ако се индивидуалном проценом утврди да се другим мерама не може остварити сврха ограничења кретања.

Ограничење кретања траје док трају околности због којих је одређена, а најдуже три месеца, или се под посебним околностима може

продужити за још три месеца. Против одлуке о ограничењу кретања се може поднети жалба у року од 8 дана од дана уручења одлуке.

Жалба не одлаже извршење решења.

Анекси

1. Регулатива о социјалној помоћи
2. Регулатива о лекарским прегледима
3. Регулатива, која се односи на здравствену заштиту странаца – Закон о здравственој заштити и закон о здравственом осигурању.
4. Регулатива о бесплатном основном и средњем образовању
5. Правилник о кућном реду
6. Упутство Комесаријата о табели са информацијама о странцу
7. Упутство Комесаријата о материјалним условима прихвата при пријему у центре и о процедури за добијање новчане накнаде
8. Упутство Комесаријата о вођењу дневника и извештавању
9. Вођење евиденције о донацијама за појединачне центре и контрола дистрибуције артикала у складу са упутством Комесаријата.